

עת"ם
34113-07-14

בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים
בפני כב' השופט דוד חשין, נשיא
קבוע לדיון ליום 24.11.2014 בשעה 11:00

הדקדוק ואח'

בעניין:

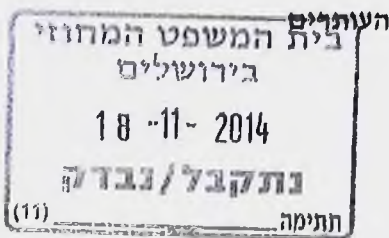
ע"י ב"כ עוה"ד נועה דיאמונד ואח'

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

- נ ג ד -

רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
רח' מח"ל 7, ירושלים
טל: 02-5419555; פקס: 02-5419581

המשיבה

תגובה מטעם העותרים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 13.11.2014, מתכבדים העותרים להגיש תגובתם להודעת המשיבה מיום 11.11.2014, כדלהלן.

רקע

1. כזכור, העתירה שבכותרת עוסקת בהחלטת המשיבה לשלול מן העותר, יליד ירושלים אשר חי בירושלים רבתי כל חייו, את המעמד היחיד בו החזיק בעולם: תושבות קבע במדינת ישראל. כפי שפורט בעתירה ובעיקרי הטיעון, תושבותו של העותר נשללה על בסיס ראיות קלושות ובלא שנשלחה לו הודעה על פקיעת מעמדו. העותרים טענו לתחולת נוהל שרנסקי וכן להודעת שר הפנים בעניין תושבי קבע שעברו להתגורר בשכונות "ירושלים רבתי", לפיה הם ישמרו על תושבותם על אף מגוריהם מחוץ לתחום המוניציפאלי. שלילת תושבותו של העותר וסירוב המשיבה לבטל את השלילה פגעה קשות גם בילדיו של העותר, ילידי ירושלים, אשר נותרו חסרי מעמד בעולם כולו.
2. סמוך למועד הדיון בעתירה הודיעו המשיבה לב"כ העותרים כי המניעה הפלילית אשר הייתה קיימת בעבר להשבת תושבותו של העותר – הוסרה. על כן, הוצע לעותרים מתווה בו העותר יחזיק באשרה מסוג א/5 למשך שנתיים (שנה בכל פעם) ולאחריו – בהיעדר מניעות – יקבל העותר חזרה את רישיון ישיבת הקבע שלו.
3. כפי שטענה ב"כ העותרים בדיון בעתירה, ביום 28.10.2014, "אחת הבעיות המרכזיות במתווה הזה היא שהוא אינו מתייחס לילדים של העותר, עותרים 2-6, הם כולם קטינים".

4. במעמד הדיון הציע בית המשפט לצדדים מתווה דומה למתווה שהציעה המשיבה, בהבדל אחד ברור: הכללת הילדים במתווה כך שיקבלו את אותו מעמד וזכויות סוציאליות, ובכלל זה ביטוח בריאות, כמו אביהם. המשיבה נתבקשה לבדוק את האפשרות לצרף את הילדים למתווה (שורות 13-14 לעמוד 2 לפרוטוקול הדיון). בית המשפט אף הדגיש בדיון כי על פי ההצעה, מתן אשרה מסוג א/5 לילדים יהיה כפוף להיעדר מניעה פלילית או ביטחונית בעניינו של העותר (שורות 23-26 לעמוד 2 לפרוטוקול הדיון).

5. ביום 11.11.2014 הודיעה המשיבה, כי "ילדיו של העותר, העותרים 2-6, יוכלו לקבל אשרה מסוג ב/1 (בכפוף להצגת דרכון ירדני) וזאת עד לתום השנה הראשונה במהלכה הוסכם כי העותר יחזיק ברישיון מסוג א/5. במהלך השנה השנייה, יוכלו ילדיו של העותר לקבל רישיון ישבה מסוג א/5, ועם קבלת רישיון לישיבת קבע בידי העותר – ניתן יהיה להגיש בקשה גם לרישיון ישיבת קבע עבור הילדים".

6. הודעת המשיבה נחתמת בטענה כי מדובר בעמדה "סבירה ומידתית". העותרים חולקים על כך ונפרט להלן.

עמדת העותרים

7. העותרים תמהים על ההתעקשות הבלתי מובנת של המשיבה שלא להסדיר את מעמד הילדים באופן שמעמדם ישווה למעמד אביהם וכך שהם יהיו זכאים לזכויות סוציאליות. העותרים יבקשו להזכיר, כי אשרה א/5 הינה זמנית והמחזיק בה נדרש לחדשה, ועל כן תוכל המשיבה לערוך את הבדיקות הנדרשות לה במהלך תקופת השהייה באשרה א/5 בדיוק כפי שתוכל כאשר הילדים ישהו באמצעות אשרה מסוג ב/1. ההבדל הוא שאשרה מסוג ב/1 – אשרה תייר המאפשרת למחזיק בה לעבוד – אינה מקנה כלל זכויות סוציאליות.

8. העותרים גם מוחים על התייחסות המשיבה לילדים כאל תיירים בארצם, אותה לא עזבו מעולם. מתן אשרה מסוג ב/1 גם כרוכה, לפי הודעת המשיבה, בהנפקת דרכונים ירדנים עבור הילדים. העותרים מבקשים להביע מחאתם על פרקטיקה זו, של הפנייתם של תושבי ירושלים המזרחית להוצאת דרכון ירדני כתנאי לקבלת אשרה מידי המשיבה – פרקטיקה אשר הולכת ונהיית נהוגה יותר ויותר אצל המשיבה, על פי ניסיון העותרת 7. העותר אינו מעוניין כרגע להוציא לילדים דרכונים ירדניים (הם מעולם לא החזיקו בכאלו) ועמדת העותרים הינה שאין מקום לכפות עליהם לעשות כן.

9. דרישת המשיבה שמקבלי מעמד יציגו לשם כך דרכון שלא החזיקו בו קודם הינה דרישה עם משמעויות מעבר לאלו הטכניות. במקרה שבטיפול העותרת 7, עניינה של חסרת מעמד בשם שימאא חטיב שנדון בבג"ץ 9310/12, נדרשה העותרת שם להוציא דרכון ירדני בכדי לקבל אשרה מסוג ב/1. חרף העובדה שהובא לידיעת המשיבה שגב' חטיב אינה מחזיקה בדרכון ירדני, המשיבה התעקשה על הוצאתו לשם מתן האשרה. כעת, שנתיים לאחר שהוציאה גב' חטיב דרכון על פי הוראת המשיבה, נתבקשה גב' חטיב להעביר לוועדה ההומניטארית "ההתייחסות פרטנית לעניין שאלת המעמד שמוקנה לעותרת מכוח דרכון זה" לשם הטיפול בבקשתה לשדרוג מעמדה. העותרים חוששים שעמדה זו של המשיבה מהווה אינדיקציה לכך

שמדיניותה הינה להפנות חסרי מעמד להנפקת דרכון באצטלה שהצגת דרכון הינה תנאי סף למתן אשרה, בכדי לטעון בעתיד שהמבקש כלל אינו חסר מעמד שכן הוא מחזיק בדרכון.

התכתבות בין באי כוח הצדדים בבג"ץ 9310/12 בה עלתה הדרישה להבהרות בעניין הדרכון הירדני מצ"ב ומסומנת ע/58.

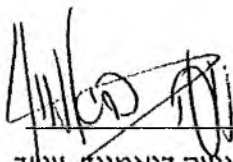
10. בנוסף, עמדת המשיבה לפיה הילדים יקבלו תחילה רק אשרה מסוג ב/1 אינה עולה בקנה אחד עם הודעתה בהליך אחר בעניין שלילת תושבות, המתנהל בפני בית הדין לעררים. בערר 1990/14, אשר עוסק בשלילת תושבותה של אישה מירושלים המזרחית בשל העובדה שקיבלה אזרחות אמריקאית, נאותה המשיבה, במסגרת בקשה להשבת תושבות, ליתן לעוררת ולבנה, ילידי 2001, אשרה מסוג א/5 לשנתיים ולאחר מכן לשדרג את מעמדם למעמד קבע, בהיעדר מניעות. אותו עניין עסק, כאמור, בבקשה להשבת תושבות ולא בתקיפת השלילה כפי שנעשה בעניינו דכאן.

הודעת המשיבה בערר 1990/14 מצ"ב ומסומנת ע/59.

11. באם זהו המתווה אותו מציעה המשיבה בעניין שבו לא נתקפה שלילת התושבות עצמה, ברי כי מקל וחומר זה צריך להיות המתווה המוצע במקרה בו מועלות טענות כבדות משקל כנגד שלילת התושבות, כגון היעדרה של הודעת "פקיעה" ואי-עזיבת העותר את "ירושלים רכתי".

12. העותרים מתנגדים, אם כן, לתיאורו של ב"כ המשיבה את הדברים בדיון: "נקודת המוצא של ההצעה שלנו היא שהעותר לא היה תושב כל אותן שנים וכעת אנו משיבים לו את התושבות" (שורות 5-6 לעמוד 2 לפרוטוקול הדיון). עמדת העותרים הינה כי תושבותו של עותר נשללה שלא כדין, ובשל היעדר תושבותו לא נתאפשר לו לרשום את ילדיו (בניגוד לאופן בו ב"כ המשיבה ניסה לצייר את הדברים בדיון, כאילו מדובר בהתרשלות של האב לרשום את הילדים). העותרים הסכימו למתווה אותו הציע בית המשפט כדי להביא לכדי סיום את עניינם של העותרים, אך כאמור, המתווה המוצע צריך לכלול את שהיה מתאפשר לעותר לולא נשללה ממנו תושבותו מלכתחילה: השוואת מעמד ילדיו למעמדו. על כן, מתנגדים העותרים למתווה המוצע בהודעת המשיבה.

ירושלים, 18 נובמבר, 2014.

נועה דיאמון, עו"ד
ב"כ העותרים

(ת.ש. 67370)